

Petra Klapwijk
14 oktober 2020

Onderzoek: maatregelen 'gedeeltelijke lockdown'

Samenvatting

Driekwart vindt gedeeltelijke coronalockdown te laat, maar 'beter laat dan nooit'

Het kabinet komt te laat met de nieuwe, strengere maatregelen tegen het coronavirus. Dat vindt driekwart (74 procent) van de deelnemers aan een onderzoek van EenVandaag. Er is wel draagvlak voor alle nieuwe maatregelen en voor een mondkapjesplicht.

Premier Rutte sprak dinsdagavond op een persconferentie van 'een gedeeltelijke lockdown'. De meeste deelnemers vinden dat het kabinet te lang heeft zitten afwachten terwijl de besmettingen met duizenden bleven oplopen. Slechts een op de tien (11 procent) vindt de timing goed. Tweederde (64 procent) is wel positief over het pakket aan nieuwe maatregelen. "Beter laat dan nooit", verzucht een deelnemer.

Steun voor alle maatregelen, verdeeldheid over horeca

Alle aangekondigde maatregelen kunnen rekenen op de steun van de meerderheid. Het meeste draagvlak is er voor het verbieden van de verkoop van alcohol, en het gebruiken van drank in de openbare ruimte na 20.00 uur. Het sluiten van de horeca krijgt de minste steun (52 procent). Vier van de tien ondervraagden (39 procent) zijn hier niet blij mee.

Veel mensen hebben er moeite mee dat restaurants, café's en discotheken over een kam worden geschoren. Ze hadden liever gezien dat restaurants beperkt open waren gebleven. Een deelnemer met een kwetsbare gezondheid schrijft: "Als hoog-risico persoon heb ik me de afgelopen maanden juist veilig gevoeld in de restaurants. Daar hebben ze er alles aan gedaan om voldoende afstand te houden. Nu worden ze onevenredig hard gestraft." Onder de deelnemers die zelf in de horeca werken is er heel weinig begrip: 75 procent vindt de sluiting een slechte zaak.

Mondkapjesplicht: alle beetjes helpen

Het kabinet kondigde gisteren ook een mondkapjesplicht aan voor alle openbare binnenruimtes. Een ruime meerderheid (71 procent) steunt die maatregel. "Dan is het maar duidelijk", zeggen veel mensen. Ook vinden deelnemers het een verbetering omdat de verantwoordelijkheid nu niet meer bij de winkeliers ligt.

Veel mensen schrijven dat ze niet zeker zijn of mondkapjes echt werken tegen de verspreiding van corona, maar de meesten zijn bereid alles te proberen wat mogelijk kan helpen tegen het virus. "Ik weet niet of het echt helpt, denk niet dat het een wondermiddel is. Maar als de regering het vraagt, doe je het. Alle kleine beetjes helpen, al is er één procent kans", schrijft een deelnemer.

Verbetering

De afgelopen weken was het dragen van een mondkapje een 'dringend advies'. Dat het, als alles juridisch geregeld is, een verplichting wordt, vinden mensen een verbetering.

Bijna driekwart (72 procent) van de deelnemers die de afgelopen tijd al een mondkapje naar de supermarkt droegen, hebben zich gestoord aan mensen die dat niet deden: "Ik vind zo'n ding ook vervelend, maar ik doe zo m'n best. Asociaal dat anderen dat niet doen."

Vaste groep houdt zich niet aan de regels

Het aantal mensen dat van plan is zich heel streng of redelijk streng aan de nieuwe regels te houden is licht gestegen. Nu is dat 82 procent. Twee weken geleden, toen het kabinet ook extra maatregelen aankondigde, was dat nog 79 procent. Maar één op de zes (17 procent) was dat toen niet van plan.

Samenvatting

Zorgen over uitzichtloosheid

Nu het aantal besmettingen toeneemt en de maatregelen strenger worden is nog steeds 15 procent niet van plan zich aan de regels te houden. De groep die het virus niet als een heel groot probleem ziet, en die zijn vrijheden niet teveel wil laten beperken, blijft dus stabiel. In het onderzoek van 1 oktober zochten wij uit wie deze mensen zijn en waarom ze de regels niet zo belangrijk vinden.

Zorgen: van uitzichtloosheid tot afschaling normale zorg

Uit het onderzoek blijkt dat de meeste ondervraagden zich nog flink zorgen maken over het coronavirus (75 procent). Die zorgen hebben betrekking op verschillende dingen. Het gaat in de eerste plaats over de uitzichtloosheid van de crisis: meer dan de helft (58 procent) maakt zich zorgen over hoe lang die nog duurt. Vlak daarna volgt de angst dat iemand in de familie ziek wordt (55 procent).

Ook richten de zorgen van mensen zich op de financiële gevolgen van de crisis en op de afschaling van de reguliere zorg. Bijna de helft (45 procent) vreest voor de Nederlandse economie. Een even grote groep is er ongerust over dat er minder ruimte is voor reguliere behandelingen in ziekenhuizen. Veel deelnemers hebben hier zelf of in hun naaste omgeving al mee te maken. Vier op de tien (38 procent) zijn bang om zelf ziek te worden door het coronavirus.

Vragenlijst en uitslagen

Helft heeft vertrouwen in aanpak overheid

Hoeveel vertrouwen heb je in de manier waarop de overheid omgaat met de uitbraak van het coronavirus?

Met 'overheid' bedoelen wij de betrokken organisaties. Denk aan het RIVM, de GGD of het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Zeer veel vertrouwen 7%

Redelijk veel vertrouwen 40%

Niet zo veel vertrouwen 32%

Helemaal geen vertrouwen 20%

Weet niet / geen mening 1%

Hoeveel vertrouwen heb je in de manier waarop het kabinet omgaat met de uitbraak van het coronavirus?

Met 'overheid' bedoelen wij de betrokken organisaties. Denk aan het RIVM, de GGD of het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Zeer veel vertrouwen 8%

Redelijk veel vertrouwen 40%

Niet zo veel vertrouwen 32%

Helemaal geen vertrouwen 19%

Weet niet / geen mening 1%

Alles bij elkaar genomen: in hoeverre ben je positief of negatief over het totale pakket aan nieuwe maatregelen dat het kabinet dinsdag aankondigde?

Heel positief 12%

Redelijk positief 52%

Redelijk negatief 17%

Heel negatief 16%

Weet niet / geen mening 3%

Nieuwe maatregelen

Steun voor alle nieuwe maatregelen

Hoeveel vertrouwen heb je erin dat de volgende ministers hun werk als minister goed doen?

	Veel	Redelijk wat	Weinig	Geen	Weet niet
Mark Rutte	22%	39%	21%	15%	3%
Hugo de Jonge	13%	38%	24%	23%	2%

Nieuwe maatregelen

In een persconferentie heeft het kabinet maandag nieuwe maatregelen aangekondigd om het stijgende aantal coronabesmettingen tegen te gaan.

Kun je van iedere maatregel aangeven of je het een goede of een slechte zaak vindt dat die nu wordt genomen?

	Goede zaak	Slechte zaak	Weet niet
De horeca wordt gesloten	52%	39%	9%
Verbod op verkoop van alcohol na 20.00 uur	71%	22%	7%
Verbod om alcohol bij je te hebben in de openbare ruimte na 20.00 uur	79%	16%	5%
Winkels dicht na 20.00 uur, koopavonden afgeschaft, alleen levensmiddelenwinkels, zoals supermarkten, mogen langer open	70%	24%	6%

Minder amateursport

De volgende maatregelen gaan over sporten en evenementen.
Kun je van iedere maatregel aangeven of je het een goede of een slechte zaak vindt dat die nu wordt genomen?

	Goede zaak	Slechte zaak	Weet niet
Geen amateursport meer in teamverband vanaf 18 jaar	66%	25%	9%
Jeugdsport in teamverband wordt beperkt: geen wedstrijden meer, wel trainen	65%	27%	8%
De meeste evenementen zijn verboden (met uitzondering van oa markten en demonstraties)	68%	26%	6%

Nieuwe maatregelen

Minder sociale contacten

Ook kondigde het kabinet strengere regels voor het aantal contacten binnen en buiten aan.

Vind jij deze maatregelen een goede of een slechte zaak?

	Goede zaak	Slechte zaak	Weet niet
Maximaal 3 gasten per dag ontvangen per huishouden	69%	24%	7%
Met maximaal 4 personen buiten afspreken (bv terras, park)	71%	25%	4%
In publieke binnenruimtes waar mensen zitten mogen maximaal 30 personen samenkomen	68%	26%	7%

Mondkapjes

Het kabinet geeft sinds twee weken het dringende advies om niet-medische mondkapjes te dragen in alle publieke binnenruimtes, zoals in supermarkten, winkels, restaurants en theaters, en bij contactberoepen zoals kappers. Het kabinet wil dit nu gaan verplichten.

Vind je het een goede of een slechte zaak dat mondkapjes verplicht worden voor iedereen vanaf 13 jaar in alle publieke binnenruimtes in Nederland?

Goede zaak 71%

Slechte zaak 22%

Weet niet / geen mening 7%

Ergernis over niet dragen van mondkapjes

De afgelopen twee weken was het dragen van een mondkapje nog een dringend advies. Sommige mensen kiezen ervoor om een mondkapje te dragen, anderen niet.

Wat vind jij van mensen die geen mondkapje dragen in publieke binnenruimtes?

Daar heb veel problemen mee 25%

Daar heb ik redelijk wat problemen mee 28%

Daar heb ik niet zoveel problemen mee 21%

Daar heb ik helemaal geen problemen mee 24%

Weet niet / geen mening 2%

Van de deelnemers die zelf wel een mondkapje dragen in de supermarkt heeft 72 procent veel of redelijk wat problemen met mensen die dat niet doen.

Totaalpakket

Wat vind je van de timing van de nieuwe maatregelen: komen ze volgens jou op het goede moment, of juist te vroeg of te laat?

De maatregelen komen te vroeg 5%

De maatregelen komen op het goede moment 11%

De maatregelen komen te laat 74%

Weet niet / geen mening 10%

Als het gaat om de verspreiding van het coronavirus in Nederland, hoe denk je over de hoeveelheid maatregelen die de overheid nu neemt?

De overheid neemt voldoende maatregelen 33%

De overheid neemt te veel maatregelen 16%

De overheid neemt te weinig maatregelen 42%

Weet niet / geen mening 9%

Routekaart

Routekaart goede zaak

Routekaart coronamaatregelen

Naast de nieuwe strengere maatregelen komt het kabinet ook met een routekaart voor de langere termijn. Per risiconiveau (bv zorgelijk, ernstig) zijn alle maatregelen die in ieder geval genomen moeten worden, en de te overwegen maatregelen op een rijtje gezet. Zo weten mensen nu al welke maatregelen er (kunnen) komen als het risiconiveau hoger of lager wordt. Dit is afhankelijk van het aantal besmettingen.

Vind je het een goede of een slechte zaak dat het kabinet met deze routekaart voor coronamaatregelen komt?

Goede zaak 69%
Slechte zaak 14%
Weet niet / geen mening 17%

Stoppen coronavirus versus economie

Het kabinet moet zijn aandacht verdelen tussen 'het stoppen van het coronavirus' en 'de economische problemen'.

Wat vind je van de huidige balans tussen deze twee elementen? Kies hieronder de stelling waar je het 't meeste eens bent.

Het kabinet heeft nu een balans gevonden tussen 'het stoppen van het coronavirus' en 'de economische problemen'. 30%
Het kabinet richt zich nu te veel op 'het stoppen van het coronavirus' en te weinig op 'de economische problemen'. 33%
Het kabinet richt zich nu te weinig op 'het stoppen van het coronavirus' en te veel op 'de economische problemen'. 19%
Weet niet / geen mening 18%

In hoeverre verwacht je de komende maanden (verder) in de financiële problemen te komen door de coronacrisis of verwacht je geen financiële problemen?

Ik verwacht geen financiële problemen 58%
Ik verwacht een beetje financiële problemen 23%
Ik verwacht grote financiële problemen 12%
Weet niet / geen mening 7%

Onderwijs

Scholen open houden

Scholen: open of sluiten

We willen je nu vragen stellen over scholen in coronatijd.

Vind jij dat de scholen in de huidige corona situatie open kunnen blijven of vind je dat ze weer moeten sluiten?

	Basisschool	Middelbare
Open houden	74%	56%
Sluiten	17%	33%
Weet niet	9%	11%

Er zijn nu zo'n 500 scholen waar coronagevallen zijn, en het aantal besmette leerlingen blijft groeien. Daarom kwam het Red Team, een groep experts die de overheid voorziet van kritische adviezen, vorige week met het voorstel om de herfstvakantie met een week te verlengen. De besmettingsgraad op scholen zou dan omlaag kunnen gaan, en de schoolleiding zou tijd hebben om orde op zaken te stellen. Tegenstanders zijn hier niet voor omdat onduidelijk is hoe besmettelijk kinderen zijn, en er al veel onderwijs is uitgevallen.

Vind je het een goed of een slecht idee om de herfstvakantie met een week te verlengen om de verspreiding van corona op scholen tegen te gaan?

Goed idee 61%
Slecht idee 25%
Weet niet / geen mening 14%

Coronaregels

Aan welke regels houd jij je wel en niet?

Gedrag

We willen je nu vragen stellen over je eigen gedrag.

Hoe streng ga jij je na deze persconferentie aan de coronaregels houden?

Heel streng 38%

Redelijk streng 44%

Niet zo streng 8%

(Bijna) niet 7%

Weet niet / geen mening 3%

Ik was vaker goed mijn handen

Ja 81%

Nee 18%

Weet niet 1%

Ik geef mensen geen hand

Ja 86%

Nee 13%

Weet niet 1%

Ik raak mensen buiten mijn huishouden fysiek niet aan (zoenen, omhelzen etc.)

Ja 81%

Nee 17%

Weet niet 2%

Ik ontvang thuis maximaal 3 personen tegelijk buiten mijn eigen huishouden

Ja 80%

Nee 16%

Weet niet 4%

Coronaregels

Eén op de 5 gaat op pad met milde verkoudheid

Ik blijf thuis bij een milde verkoudheid (loopneus, niezen, keelpijn)

Ja 74%

Nee 20%

Weet niet 6%

Ik blijf thuis bij zwaardere verkoudheid (hoesten, benauwdheid, koorts)

Ja 95%

Nee 3%

Weet niet 2%

Ik ga alleen met het openbaar vervoer als dat echt noodzakelijk is

Ja 83%

Nee 11%

Weet niet 6%

Ik doe boodschappen in mijn eentje

Ja 81%

Nee 16%

Weet niet 3%

Ik spreek buitenshuis met maximaal 4 personen buiten mijn eigen huishouden af

Ja 77%

Nee 16%

Weet niet 7%

Mondkapjes

Waar draag je een mondkapje en waar niet?

Als je kijkt naar je eigen gedrag met betrekking tot het dragen van mondkapjes de afgelopen twee weken, draag jij dan wel of geen mondkapje op de onderstaande plaatsen:

	Altijd	Meestal wel soms niet	Meestal niet soms wel	Nooit	Weet niet nvt
Supermarkt	52%	13%	8%	21%	6%
Winkels	42%	17%	8%	22%	11%
Café, restaurant	16%	6%	5%	28%	45%
Op straat	4%	7%	21%	61%	6%

Uitgestelde zorg

Veel zorgen over uitgestelde ziekenhuis zorg

Uitgestelde zorg
Doordat er meer coronapatiënten in de ziekenhuizen worden opgenomen komt de normale zorg onder druk te staan. Sommige ziekenhuizen hebben nu al behandelingen van normale patiënten uitgesteld.
Heb jij zelf, of iemand in je naaste omgeving, te maken met zorg of een behandeling in een ziekenhuis die is uitgesteld of niet doorgaat vanwege corona?
Ik heb daar zelf mee te maken 13%
Iemand in mijn naaste omgeving heeft daarmee te maken 20%
Niet van toepassing 64%
Weet niet / geen mening 3%

De volgende vraag is gesteld aan deelnemers die zelf of in hun naaste omgeving te maken hebben met uitgestelde zorg.
In hoeverre maak je je zorgen over de zorg of behandeling in het ziekenhuis die is uitgesteld of niet doorgaat?
Veel zorgen 36%
Redelijk veel zorgen 41%
Niet zo veel zorgen 20%
Helemaal geen zorgen 3%
Weet niet / geen mening -%

Impact en zorgen

Meeste zorgen over duur crisis

Over welke van de onderstaande zaken maak jij je het meest zorgen? Je kunt maximaal 5 antwoorden geven.

Over hoe lang de coronacrisis nog gaat duren 58%

Dat iemand in mijn familie ziek wordt 55%

Over de gevolgen voor de Nederlandse economie 45%

Dat er in de zorg minder ruimte is voor niet-corona behandelingen 44%

Dat ik zelf ziek word 38%

In hoeverre maak je je zorgen over de uitbraak van het coronavirus in Nederland?

Veel zorgen 30%

Redelijk veel zorgen 45%

Niet zo veel zorgen 16%

Helemaal geen zorgen 7%

Weet niet / geen mening 2%

Ben jij bang om zelf ziek te worden van het coronavirus of niet? Wat is op jou van toepassing:

Heel bang 7%

Behoorlijk bang 16%

Een beetje bang 31%

Niet zo bang 28%

Helemaal niet bang 14%

Ik heb al corona (gehad) 2%

Weet niet / geen mening 2%

EenVandaag Opiniepanel

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek, gehouden op 13 en 14 oktober 2020, deden 23.008 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. De vragenlijst is verstuurd na de persconferentie van het kabinet op 13 oktober. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Het Opiniepanel bestaat uit 70.000 leden.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker petra.klapwijk@eenvandaag.nl

Mondkapjes

Meerderheid voor verplichte mondkapjes op meer plekken

Vertrouwen overheidsaanpak coronavirus

Vertrouwen in overheidsaanpak coronavirus op laagste punt sinds crisis

Hoeveel vertrouwen heb je in de manier waarop de overheid omgaat met de uitbraak van het coronavirus?

Met 'overheid' bedoelen wij de betrokken organisaties. Denk aan het RIVM, de GGD of het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Zeer veel vertrouwen 7%

Redelijk veel vertrouwen 42%

Niet zo veel vertrouwen 31%

Helemaal geen vertrouwen 18%

Weet niet / geen mening 1%